

DRUK NR 4./XXXI Inspekcja Weterynaryjna

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Gryfinie

74-100 Gryfino, ul. Armii Krajowej 78

tel.: 91 416 22 74, 91 416 24 92

e-mail: gryfino.piw@wetgiw.gov.pl

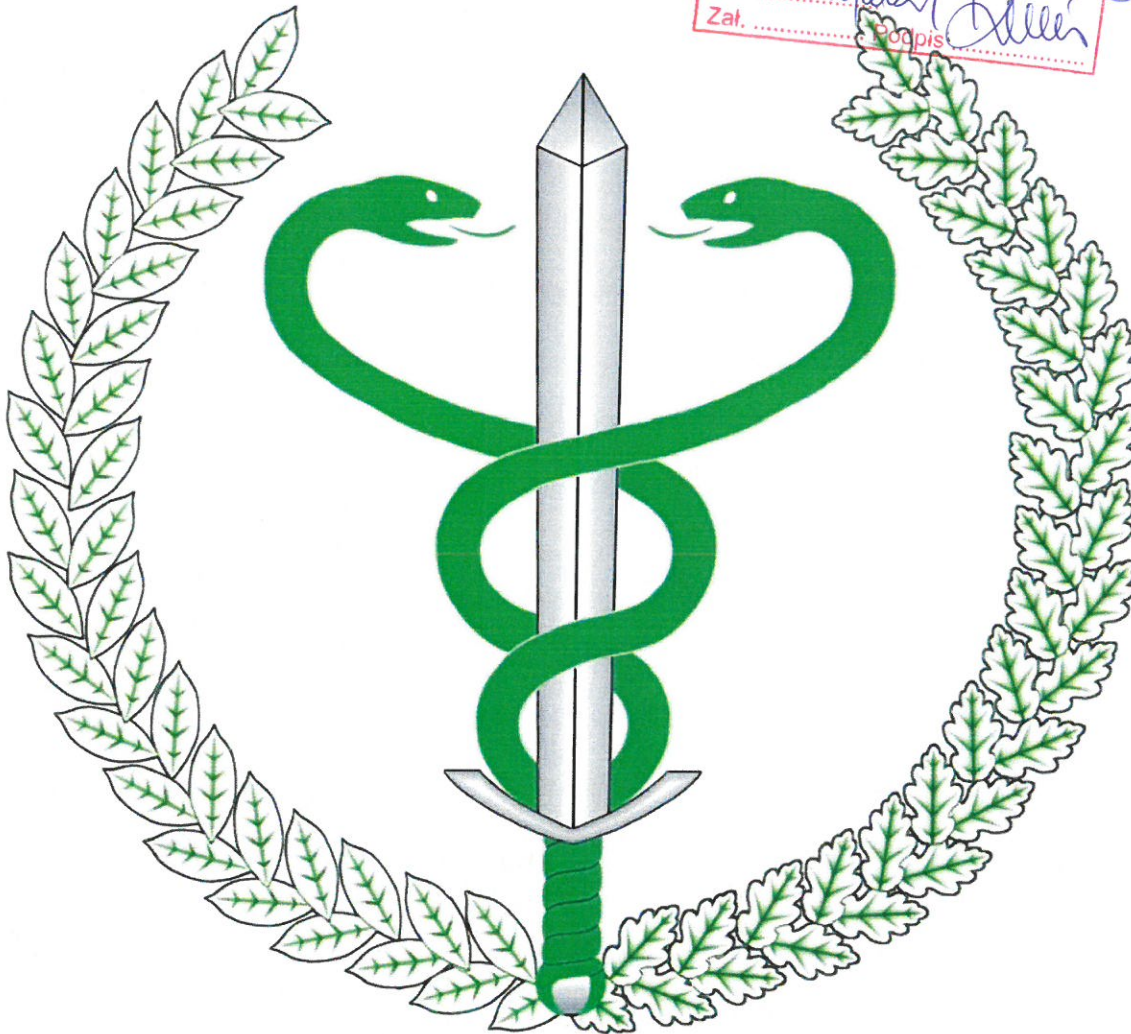
sekretariat@piwgryfino.pl

INSPEKCJA WETERYNARYJNA
Powiatowy Inspektorat Weterynarii
w Gryfinie
74-100 Gryfino, ul. Armii Krajowej 78
tel. 91-416-22-74, fax 91-416-24-92
NIP 858-156-35-06, Regon 811770593

BRIZ
20.09.2021

Informacja

**o stanie sanitarno epidemiologicznym
na terenie powiatu gryfińskiego
w 2020 r.**

Gryfino; 17 września 2021 r.

Wstęp.....	3
Część I – Ogólne informacje dotyczące Inspekcji Weterynaryjnej	
1. Zespół Bezpieczeństwa Żywności	4
2. Kontrole w działach specjalnych produkcji rolnej	5
3. Kontrole zarejestrowanych zakładów produkujących pasze	6
4. Zakłady pośrednie, uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego	6
Część II – Choroby zakaźne	
1. Choroby odzwierzęce	7
2. Monitoring chorób zakaźnych.....	7
3. Kontrole CC (cross compliance)	8
Część III – Ogólne informacje dotyczące Inspekcji Weterynaryjnej 2020 r.	
1. Osoby niebędące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej	9
2. Struktura zatrudnienia w powiecie	9
3. Finansowanie Inspekcji Weterynaryjnej w powiecie.....	10
Część IV – Realizacja zadań Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu, w roku objętym sprawozdaniem	
1. Nadzór nad ochroną zdrowia zwierząt	10
2. Nadzór nad identyfikacją i rejestracją zwierząt.....	11
3. Nadzór nad ochroną zwierząt.....	12
4. Bezpieczna żywność pochodzenia zwierzęcego.....	14
5. Nadzór nad paszami, ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego oraz weterynaryjnymi produktami leczniczymi.....	16
6. Weterynaryjna kontrola w handlu pomiędzy Polską, a państwami członkowskimi Unii Europejskiej, a także przy przy eksporcie z Polski do krajów trzecich.....	18

WSTĘP

Sprawozdanie sporządzono na użytek Rady Powiatu w Gryfinie.

Niniejsze sprawozdanie podsumowuje działania organów Inspekcji Weterynaryjnej Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Gryfinie prowadzone w 2020 r. na terenie województwa zachodniopomorskiego, powiatu gryfińskiego w zakresie nadzoru weterynaryjnego.

Zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt (Z)

Powiatowego Lekarza Weterynarii w Gryfinie przedstawia sytuację epizootyczną na terenie powiatu gryfińskiego która w pierwszym półroczu była stabilna, pomimo zagrożeń wynikających z szerzenia się grypy ptaków. Pod koniec roku odnotowano pierwsze przypadki afrykańskiego pomoru świń (ASF) u dzików na terenie powiatu gryfińskiego w gminie Mieszkowice w okolicach miejscowości Kłosów i Czelin. Przypadek przeniesienia wirusa na teren południa województwa zachodniopomorskiego nastąpił na skutek przeniesienia (przepląnięcia zwłok dzików z terenów ujścia rzeki Warty, z terenu Parku Narodowego „Ujście Warty”. Wyklucza się naturalne (kontaktowe dzików) szerzenie choroby, bez udziału czynników zewnętrznych(w tym przypadku wysoki stan rzek w Polsce na przełomie października, listopada 2020 r.. Na Inspekcję Weterynaryjną Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Gryfinie, w związku z nagłym wystąpieniem i ciągłym rozprzestrzenianiem się Afrykańskiego Pomoru Świń (ASF) zostały nałożone dodatkowe obłożenia obowiązków bez rekompensaty w osobowej obsadzie merytorycznej inspektoratu. W związku z powyższym zintensyfikowano kontrolę bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie, rozpoczęto akcję informacyjną o ASF i konsekwencjach jakie niesie za sobą rozprzestrzenienie się choroby w gospodarstwach utrzymujących trzodę chlewną. Skutkiem wystąpienia ASF na terenie powiatu gryfińskiego było wyznaczenie przez Komisję Europejską stref, obszarów objętych ograniczeniami czego efektem były zmiany w organizacji przemieszczania świń między strefami. Skontrolowanie 100% gospodarstw powiatu pod względem dostosowania gospodarstw utrzymujących świnie do wymagań rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 12 lutego 2020 r. w sprawie wprowadzenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na

temat tej choroby oraz jej zwalczanie”. Biorąc pod uwagę czynnik ludzki jako jeden z wektorów, przeniesienie choroby - ASF – do gospodarstw stało się realne, a wystąpienie ognisk na terenie naszego powiatu i województwa nieuniknione w przyszłości.

Wiosną i jesienią 2020 r. – podczas wzmożonej migracji dzikich ptaków (w szczególności wodnych) nie zanotowano zachorowań na wysoce zjadliwą grypę ptaków (HPAI) u drobiu. Bez wątplenia efekt właściwej bioasekuracji stosowanej przez hodowców drobiu, kontrolowaną ustawicznie, miał pozytywny wpływ na bezpieczeństwo epizootyczne. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Gryfinie przeprowadził z hodowcami drobiu szereg szkoleń nt. roli bioasekuracji w zapobieganiu przeniesienia wirusów i bakterii na teren ich ferm. Ukierunkowano i położono szczególnie nacisk na szkolenia i akcje informacyjne zapobiegania i zwalczania wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) i niektórych Salmonelli (typhimurium, enteritidis). Ustawiczny kontakt służby weterynaryjnej z hodowcami trzody chlewnej i drobiu uwrażliwił hodowców, spowodował podniesienie i utrzymanie na wysokim poziomie świadomości konieczności zapewnienia bezpieczeństwa drobiu poprzez rzetelne przestrzeganie w gospodarstwach zasad bioasekuracji.

1. Zespół Bezpieczeństwa Żywności (B.Ż.)

Również w dziale bezpieczeństwa żywności nie stwierdzono bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Stwierdzono powolny ale stały wzrost zainteresowania rolników zarówno sprzedażą bezpośrednią jak i rolniczym handlem detalicznym jako formy zbliżenia producenta z konsumentem finalnym. W obu formach sprzedaży dominuje sprzedaż miodu i jaj konsumpcyjnych.

Zaobserwowano gwałtowny spadek ferm reprodukcyjnych wynikający z lawinowym spadkiem zainteresowania produkcją brojlerów, zarówno indyczych jak i kurzych. Ceny rynkowe oscylują wokół kosztów wytwarzania. Generalnie zaobserwowano istotny spadek zainteresowania polskim drobiem i produktami pochodzącymi z niego i od niego wśród partnerów unijnych. Nie bez znaczenia było stwierdzenie Salmonelli w mięsie i jajach konsumpcyjnych pochodzących z Polski, m in. na Litwie, Węgrzech, Czechach, Rumunii.

Współpraca z Państwową Inspekcją Sanitarną (na podstawie porozumienia) koncentruje się na wspólnych kontrolach targowisk, podmiotów działających w ramach SB i RHD w tym sklepów Intermarche na terenie pow. gryfińskiego. Istotną rolę stanowi

wymiana informacji na temat przydatności wody do przetwórstwa produktów pochodzenia zwierzęcego. Stały monitoring wścieklizny w przypadkach pogryzień człowieka przez ssaki.

Zespół BŻ prowadzi nadzór nad:

- 5 zakładami zatwierdzonymi z uprawnieniami do handlu/ skontrolowano 5,
- 8 zakładami MLO.(marginalna, lokalna , ograniczona) - rozbiór i przetwórstwo mięsa czerwonego i białego/ skontrolowano 7,
- 42 podmiotami prowadzącymi sprzedaż bezpośrednią/ skontrolowano 32,
- 50 podmiotami prowadzącymi Rolniczy Handl Detaliczny (RHD)/ skontrolowano 21,
- 8 gospodarstwami zajmującymi się produkcją mleka/ skontrolowano 8,
- 9 podmiotami zajmującymi się odłowem ryb-statki rybackie/ skontrolowano 0, *kontrole przeprowadza się w cyklach dwuletnich,*
- 14 - fermami w których produkuje się jaja konsumpcyjne i sprzedaje w ramach RHD I SB/ skontrolowano 4,
- 3 zakładami pakowania jaj/ skontrolowano 3,
- 19 podmiotami prowadzącymi transport środków spożywczych, z wyjątkiem mleka/ skontrolowano 1,
- 2 podmiotami zajmującymi się pośrednictwem w obrocie produktami pochodzenia zwierzęcego/ skontrolowano 1,
- 20 punktami skupu dziczyzny/ skontrolowano 11.

2. Objęto nadzorem i przeprowadzono niedyskryminujące kontrole w działach specjalnych produkcji rolnej:

1) zakłady drobiu :

- a. - reprodukcyjne - 5 gospodarstw; 92 569 szt. drobiu /3 kontrole,
- b. - odchowu drobiu- 3 - gospodarstwa 18 720 szt. drobiu /1 kontrola
- c. - rzeźnego - 31 - gospodarstw ilość- 3 781 532 szt./ 46 kontroli
- d. - nioski pow. 350 szt. - 5 – gospodarstw ilość drobiu 39 444 szt./5 kontrola

2) chów lub hodowla zwierząt dzikich utrzymywanych przez człowieka jako zwierzęta gospodarskie -

fermy danieli i jeleni	7 gospodarstw/1 kontrola
fermy reniferów	2 gospodarstwa/ nie kontrolowano
rodziny pszczele	363 pasieki/nie kontrolowano
gospodarstwa hodowli ryb	28 gospodarstwa/ 12 kontroli
gospodarstwa hodowli mięczaków /ślimaka/- 2- zakłady/ nie kontrolowano	

3. Kontrolowano zarejestrowane zakłady produkujące pasze i wprowadzające ją do obrotu:

- 536 podmiotów hodujących zwierzęta gospodarskie i produkujące pasze tylko na potrzeby własne / kontrolowano 32 gospodarstwa,
- 631 podmiotów produkujących materiał paszowy bez zwierząt gospodarskich – kontrolowano 10 gospodarstw,
- 1 podmiot zajmujący się produkcją materiałów paszowych pozyskanych przy produkcji środków spożywczych / młyn /– *działalność zawieszona* ,
- 20 podmiotów prowadzących obrót hurtowy pasz- skontrolowano 12 podmiotów,
- 9 podmiotów prowadzących detaliczny obrót pasz- 7 kontroli,
- 30 podmiotów zajmujących się transportem pasz-7 kontroli.

Monitoring środków żywienia zwierząt – *pobrano I zbadano 35 prób paszy I 20 prób wody* .

4. Kontrolowano zakłady zajmujące się ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego:

- 1 zakład pośredni- składowanie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego-wykonano 1 kontrolę,
- 1 podmiot - zakład pośredni - biogazownia na fermie trzody chlewnej 1 kontrola,
- 4 podmioty zajmujące się transportem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego skontrolowano 4 podmoty.

II. Choroby zakaźne

1. Badania monitoringowe: czynników odzwierzęcych chorobotwórczych dla człowieka - Salmonella

W ramach Krajowego Programu zwalczania niektórych serotypów salmonelli w stadach kur reprodukcyjnych, kur nieśnych, brojlerów potwierdzono laboratoryjnie występowania pałeczek Salmonella w 1 stadzie stadach kur reprodukcyjnych oraz 1 stadzie brojlerów.

2. Badania monitoringowe chorób zakaźnych:

W 2020 r. przeprowadzono badania monitoringowe chorób zakaźnych w 168 podmiotach w kierunku:

1. gruźlica bydła;
2. bruceloza bydła;
3. enzootyczna białaczka bydła;
4. bruceloza owiec i kóz;
5. goraczka Q owce, kozy;
6. IBR/IPV bydło;
7. HPAI drobiu;
8. choroba niebieskiego języka bydła;
9. choroba niebieskiego języka owiec i kóz;
10. pryszczycza bydła zbadano;
11. klasyczny pomór świń (świnie) / CSF/;
12. klasyczny pomór świń (dziki) / CSF/;
13. choroba pęcherzykowa świń /SVD/;
14. BSE bydła;
15. TSE owiec i kóz;
16. choroba Aujeszkiego u świń,
17. afrykański pomór świń /ASF/

wyników dodatnich nie stwierdzono.

Zgłoszono **45 pogryzień** ludzi przez zwierzęta - przeprowadzono dochodzenie epizootyczne, przeprowadzono obserwacji zwierząt które pogryzły człowieka - **wynik obserwacji ujemny.**

Zaszczepiono przeciw wściekliznie:

w 2015 r. – 9743 – psów i - 217 – kotów,
w 2016 r. – 10036 – psów i - 239 – kotów,
w 2017 r. – 10425 – psów i - 207 – kotów,
w 2018 r. – 9507 – psów i - 201 – kotów,
w 2019 r. – 10651 – psów i 233 – kotów,
w 2020 r. - 10647– psów i 207 – kotów.

W wyniku przeprowadzenia postępowania administracyjnego w **2015 r.** wydano **191** decyzji administracyjnych, w **2016 r.** wydano **171** decyzji administracyjnych, w **2017 r.** wydano **193** decyzji administracyjnych, , w **2018 r.** wszczęto postępowanie administracyjne i wydano **256** decyzji administracyjnych, w **2019 r.** wszczęto postępowanie administracyjne i wydano **201** decyzji administracyjnych, w **2020 r.** wszczęto postępowanie administracyjne i wydano **148** decyzji administracyjnych.

3. Kontrole CC i IRZ w 2020 r.

CC (Cross compliance) są to normy i wymogi wzajemnej zgodności, które obejmują:

Obszar A, który obejmuje:

iIdentyfikację i rejestrację zwierząt,
zagadnienia ochrony środowiska naturalnego.

Obszar B, obejmujący:

zdrowie publiczne,
zdrowie zwierząt, zgłaszanie niektórych chorób,
zdrowotność roślin.

Obszar C, w którym zawiera się: dobrostan zwierząt.

IRZ (identyfikacja rejestracja zwierząt):

=do podstawowych obowiązków posiadaczy zwierząt należą:

- zgłoszenie się do ARiMR w celu uzyskania numeru producenta,
- rejestracja siedziby stada,
- prawidłowe oznakowanie zwierząt i zgłoszenie ich do rejestru,
- głaszanie zdarzeń dotyczących zwierząt gospodarskich oznakowanych,
- prowadzenie księgi rejestracji w każdej siedzibie stada, odrębnej dla poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich oznakowanych,
- prowadzenie spisu owiec/kóz w stadzie co najmniej jeden raz na 12 miesięcy.

1) W ramach kontroli Cross compliance skontrolowano:

Kontrole planowane CC (obszar A, B, C) oraz IRZ typowane przez ARiMR

Bydło – 3 gospodarstwa, (kod kontroli CC/IRZ) (3gosp.- obszar A, 1 gosp. – obszar B, 1 gosp.- obszar C),(4 gosp. – kontrola IRZ) - 183 sztuk zwierząt – niezgodności: nieterminowość zgłoszeń, brak spisu rocznego,

Owce/kozy – 3 gospodarstwo, kod kontroli IRZ (1 gosp.- kontrola IRZ)- 30 szt. owiec,

Świnie - 1 gospodarstwa zaplanowane do kontroli, skontrolowano 1 gosp.. wytypowane przez ARiMR do kontroli w obszarach A i C.

2) Kontrole planowane, wyznaczone przez WIW w Szczecinie

– ryby(kod kontroli CC - obszar B) – brak niezgodności,

- jaja konsumpcyjne (kod kontroli CC - obszar B) – brak niezgodności

3) Kontrole nieplanowane z CC – 2 interwencyjne na zlecenie PLW w Gryfinie

Część III – Ogólne informacje dotyczące Inspekcji Weterynaryjnej 2020r.

1. Zakłady lecznicze dla zwierząt na terenie powiatu Gryfino:

1) 2 -- przychodnie weterynaryjne

2) 5 - gabinetów weterynaryjnych ,

zatrudniają - 12 - lekarzy weterynarii i - 1 – technika weterynarii .

2. Struktura oraz zatrudnienie w Inspekcji Weterynaryjnej Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Gryfinie

- a. Organ: Powiatowy Lekarz Weterynarii w Gryfinie – Hubert Gumowski,
- b. z-ca PLW - wakat,
- c. zespół zdrowia i ochrony zwierząt – 3 osoby
- d. zespół bezpieczeństwa żywności 1 osoba

- e. zespół higieny pasz – 1 osoba
- f. zespół do spraw finansowo-księgowych i administracyjnych – 2 osoby
- g. samodzielne stanowisko ds. obsługi prawnej - 1 osoba
- h. samodzielne stanowisko ds. RODO – 1 osoba

3. Finansowanie Inspekcji Weterynaryjnej w powiecie jako jednostka budżetowa niezespólna . opierało się na ustawie budżetowej i rezerwach celowych.

Budżet Inspekcji Weterynaryjnej w PIW Gryfino w roku 2020 został zrealizowany zgodnie z planem.

Dochody budżetowe w 2020 roku wykonano w 143 % w stosunku do planów.

Część IV – Realizacja zadań Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu, w roku 2020 objętym sprawozdaniem

1. Nadzór nad ochroną zdrowia zwierząt

Realizacja kontroli urzędowych w obszarze ochrony zdrowia zwierząt:

- zaplanowano 24 kontroli zrealizowano 24,
- pozaplanowych kontroli przeprowadzono 10.

W wyniku stwierdzenia naruszenia prawodawstwa weterynaryjnego nałożonych zostało 15 mandatów karnych.

W 2020 r. na terenie powiatu gryfińskiego wystąpiły następujące choroby zakaźne zwierząt podlegające **obowiązkowi rejestracji**:

NAZWA CHOROBY	LICZBA OGNISK	LICZBA CHORYCH LUB ZAKAŻONYCH** ZWIERZĄT	GATUNEK
włośnica	4	4	dzik

W 2020 roku nie szczepiono lisów przeciwko wściekliźnie.

2. Nadzór nad identyfikacją i rejestracją zwierząt

Sprawując nadzór w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt organy Inspekcji Weterynaryjnej:

- 1) mają w szczególności prawo do bezpośredniego dostępu do danych zawartych w rejestrze prowadzonym przez Polski Związek Hodowców Koni, Polskie Towarzystwo Kuce Szetlandzkie w Imnie, Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków, Polski Związek Hodowców i Przyjaciół Wschodniopruskiego Konia Pochodzenia Trakeńskiego w Polsce oraz Polski Klub Wyścigów Konnych, dotyczących zwierząt z rodziny koniowatych, jak również do danych zawartych w rejestrze prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, dotyczącym zwierząt gospodarskich oznakowanych oraz do dokonywania korekt i uzupełnień w Centralnej Bazie Danych Systemu IRZ, a także do wprowadzania do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych informacji o statusie epizootycznym siedzib stad;
- 2) przeprowadzają kontrole na miejscu w siedzibie stada, w zakresie oznakowania i rejestracji zwierząt, w szczególności wypełniania obowiązku prowadzenia księgi rejestracji i wyposażenia bydła oraz koniowatych w paszporty;
- 3) wojewódzki lekarz weterynarii właściwy ze względu na siedzibę podmiotu prowadzącego rejestr koniowatych może przeprowadzać kontrole w miejscu prowadzenia działalności przez Polski Związek Hodowców Koni, Polskie Towarzystwo Kuce Szetlandzkie w Imnie, Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków, Polski Związek Hodowców i Przyjaciół Wschodniopruskiego Konia Pochodzenia Trakeńskiego w Polsce oraz Polski Klub Wyścigów Konnych w zakresie prowadzenia zgodnie z przepisami prawa rejestrów koniowatych.

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1082/2003 z dnia 23 czerwca 2003 r. ustanawiającym szczegółowe zasady w celu wykonania rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie minimalnego poziomu kontroli przeprowadzanych w ramach systemu identyfikacji i rejestracji bydła Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza każdego roku kontrole 3% siedzib stad bydła w skali kraju.

Raport z kontroli identyfikacji i rejestracji w siedzibach stad zwierząt z gatunku bydło przeprowadzonych w 2020 r.

W rezultacie 4 kontroli przeprowadzonych zgodnie z tytułem rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 skontrolowano 62 zwierząt i stwierdzono niezgodności w zakresie terminowości, nie nałożono w związku z tym sankcji - (WE) nr 494/98.

3. Nadzór nad ochroną zwierząt

Ważnym elementem działalności i realizacji przez Inspekcję Weterynaryjną zadań ustawowych jest prowadzony przez nią nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt.

Inspekcja Weterynaryjna na mocy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt pełni nadzór nad przestrzeganiem ww. przepisów w odniesieniu do wszystkich miejsc przebywania zwierząt. Regularnym kontrolom podlegają podmioty prowadzące działalność nadzorowaną w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt., natomiast pozostałe miejsca utrzymania zwierząt podlegają kontrolom doraźnym.

Inspekcja Weterynaryjna kontroluje gospodarstwa utrzymujące zwierzęta, sprawdzając przestrzeganie przepisów o ochronie zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw utrzymujących świnie, cielęta i kury nieśne.

Materiał biologiczny:

punkty unasienniania zwierząt - **3** podmioty, skontrolowano **3**,

punkty kopulacyjne - **5** podmioty, skontrolowano **5**,

Transport: przewóz zwierząt :

do 8 godzin - zarejestrowanych **3** podmiotów/ skontrolowano **3**

7. Obrót, pośrednictwo, skup zwierząt-zarejestrowanych **3** podmiotów/ skontrolowano **2**.

8. Targi, wystawy, pokazy, konkursy zwierząt - zarejestrowanych **3** podmioty/ nie kontrolowano.

Raport z kontroli gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie liczba

producentów/ ilość skontrolowanych

a. Kury nioski: utrzymywane w systemie

- wolny wybieg	- 1 producent/1
- ściółka	- 5 producentów / 5
- klatki. wzbogacone	- 1 producent /1

b. Brojlery – tucz indyków i brojlerów kurzych – 31 producentów/3

c. Cielęta - - 154 producentów /12

d. Świnie - 84 producentów /39

e. Owce - 38 producentów /2

f. Kozy - 23 producentów /1

W trakcie kontroli stwierdzono zaniedbania w chowie bydła w postaci niechlujstwa i zaniedbania oraz brojlera kurzego przegęszczenie produkcyjne obniżające dobrostan brojlerów. Zaniedbania nie zagrażały bezpośrednio zdrowiu i życiu zwierząt. Stwierdzone podczas kontroli uchybienia zostały usunięte lub są w trakcie usuwania.

4. Bezpieczna żywność pochodzenia zwierzęcego

Organy Inspekcji Weterynaryjnej odgrywają podstawową rolę w zakresie bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego. Pozyskiwanie, chów, wytwarzanie, oczyszczanie, ubój, rozbiór, przetwarzanie, pakowanie, przepakowywanie, przechowywanie lub transport to czynności składowe „produkcji”, nad którymi ma nadzór Inspekcja Weterynaryjna. Kontrole urzędowe są konieczne, w celu sprawdzenia, że podmioty działające na rynku spożywczym stosują się do przepisów w zakresie higieny i bezpieczeństwa żywności.

Nadzór nad produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego

Nadzór i stan sanitarny obiektów: na terenie powiatów funkcjonuje 190 obiektów biorących udział w wytwarzaniu żywności, skontrolowano 95 obiekty. W trakcie kontroli stwierdzono niezgodności w odniesieniu do:

- a. wymagań dotyczących pomieszczeń żywnościowych – 30 razy,
- b. wymagań dotyczących sprzętu i wyposażenia – 18 razy,
- c. zabezpieczenia przed szkodnikami i ich zwalczania – 4 razy,
- d. zagospodarowania odpadów żywnościowych, UPPZ, w tym SRM – nie stwierdzono,
- e. jakości wody - nie stwierdzono,
- f. higieny osobistej pracowników i szkoleń – 17 razy,
- g. zachowania łańcucha chłodniczego – 0 raz,
- h. obróbki cieplnej- nie stwierdzono,
- i. wymagań dla opakowań i materiałów opakowaniowych - nie stwierdzono,
- j. systemu HACCP – 69 razy,
- k. specyficznych wymagań określonych w rozporządzeniu UE 853/2004 – 1 raz.

Pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej znajduje się ubój zwierząt w gospodarstwach z pozyskiwaniem mięsa na potrzeby własne. Poniższa tabela przedstawia dane związane z pełnieniem nadzoru nad takim ubojem w 2020 r..

Gatunek zwierząt	Liczba ubitych zwierząt ¹	Liczba zwierząt zbadanych przedubojowo ²	Liczba tusz zbadanych poubojowo	Liczba tusz zbadanych w kierunku włośni
Świnie	160			172
Cielęta do 6 m-ca życia	1			
Owce	43			
Kozy				
Zwierzęta dzikie utrzymywane w warunkach fermowych				
Zwierzęta łowne (z wyłączeniem dzików)				
Dziki				1889
Nutrie				

5. Nadzór nad paszami, ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego oraz weterynaryjnymi produktami leczniczymi.

Wykaz podmiotów nadzorowanych przez Inspekcję Weterynaryjną (na koniec roku) w zakresie pasz, ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego oraz weterynaryjnych produktów leczniczych prezentują się następująco:

- będących pod nadzorem/*skontrolowano*

- a. produkcja pasz wprowadzanych do obrotu (wymagająca zatwierdzenia) 0/0
- b. produkcja pasz wprowadzanych do obrotu - produkcja materiałów paszowych pozyskanych przy produkcji środków spożywczych (np.młyny, browary) (wymagająca rejestracji) 1/0
- c. obrót paszami (działalność wymagająca zarejestrowania)
 - hurtowy 20/12
 - detaliczny 9/7
- d. hodowcy zwierząt gospodarskich - żywienie zwierząt przeznaczonych do produkcji żywności (art. 2 rozp. 183/2005) 536/32
- e. wytwórcy materiałów paszowych inni niż hodowcy zwierząt gospodarskich 631/10
- f. transport pasz 30/7
- g. producenci ekologiczni produkujący pasze na potrzeby własne 17/*nie kontrolowano*

Rejestracja producentów na rynku pasz przedstawiała się następująco w trakcie ostatnich 3 lat kalendarzowych:

Rodzaj działalności				
		2018	2019	2020
Produkcja pasz wprowadzanych do obrotu (wymagająca rejestracji)	1	1	1	0
	1	1	1	0
Produkcja pasz (wymagająca zatwierdzenia) niewprowadzanych do obrotu				
Obrót paszami (działalność				

wymagająca zatwierdzenia)				
Obrót paszami (działalność wymagająca zarejestrowania)	19 hurt	18	19	20
	11 detal	10	11	9
Hodowcy zwierząt gospodarskich - żywienie zwierząt przeznaczonych do produkcji żywności (art. 2 rozp. 183/2005)		510	528	536
Wytwórcy materiałów paszowych inni niż w wierszu 9		965	1026	631
Magazynowanie pasz				
Transport pasz		34	35	30
Producenci ekologiczni produkujący pasze na potrzeby własne		27	19	17

Liczba osób sprawujących nadzór i biorących udział w urzędowych kontrolach w sektorze paszowym - 1

Stwierdzone naruszenia podczas urzędowych kontroli i podjęte działania administracyjne i karne.

W wyniku kontroli urzędowych w sektorze paszowym w 2020 roku

W dwóch przypadkach stwierdzono naruszenie w zakresie kontroli pomieszczeń i wyposażenia, polegające na złym stanie sanitarnym i porządkowym pomieszczeń (wyposażenie: stan urządzeń, ich czyszczenie, dezynfekcja, szatnie i sanitariaty, ubytki ścian i posadzek, itp.) zalecenia usunięcia uchybień zrealizowano.

W zakresie kontroli systemu HACCP oraz procedur i programów stwierdzono naruszenia w dwóch przypadkach, zalecone uchybienia usunięto w terminie określonym w protokole kontroli.

W zakresie kontroli personelu obsługującego zakład produkcyjny (ubrania ochronne, zachowanie się personelu podczas pracy, znajomość instrukcji stanowiskowych) niezgodności nie stwierdzono.

W zakresie kontroli przechowywania i transportu pasz stwierdzono naruszenia w dwóch przypadkach, uchybienia usunięto w terminie określonym w protokole kontroli.

Procedury reklamacji i wycofania produktu, w tym postępowanie z produktem wycofanym z rynku skontrolowano 14 podmiotów, jedno uchybienie usunięto w terminie.

W zakresie kontroli oznakowania pasz skontrolowano 8 podmiotów, 1 nieprawidłowość usunięto w terminie.

W zakresie kontroli prowadzenia dokumentacji skontrolowano 67 podmiotów, stwierdzono 2 uchybienia - usunięte w terminie.

Wykryto nielegalną działalność polegającą na wprowadzaniu do obrotu mieszanek paszowych dla zwierząt gospodarczych oraz hurtowy obrót karmami dla zwierząt domowych. Wystawiono grzywnę na drodze mandatu karnego w wysokości 500 zł.

Wynik kontroli urzędowych w sektorze utylizacyjnym w 2020 roku

W 2020 r. stwierdzono nieprawidłowości dotyczące prowadzenia dokumentacji oraz przechowywania ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, które usunięto w terminie wyznaczonym w protokole.

W podmiotach sektora paszowego, utylizacyjnego oraz farmaceutycznego przeprowadzono łącznie 92 kontrole, w tym 85 kontroli w sektorze paszowym, 7 kontroli w sektorze utylizacyjnym. Raport z kontroli prezentuje poniższa tabela.

Raport z kontroli

Wyszczególnienie	Liczba		Kwota - w zł
0	1		2
Przeprowadzone kontrole ogółem	01	92	
Nałożone mandaty karne	02	2	600
Skierowane do sądów i prokuratury przyjęte/odrzucone	03	0	

6. Weterynaryjna kontrola w handlu pomiędzy Polską, a państwami członkowskimi Unii Europejskiej, a także przy eksporcie z Polski do krajów trzecich.

Kontrola weterynaryjna w handlu jest to kontrola zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego wykonywana w ramach nadzoru nad obrotem nimi pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej - czyli w ramach wspólnego rynku. Zgodnie z polityką Unii Europejskiej w zakresie swobodnego

przepływu zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, rynek wewnętrzny obejmuje obszar wszystkich państw członkowskich bez granic wewnętrznych.

W myśl generalnej reguły wzajemnego uznawania wyników kontroli przeprowadzonych przez służby poszczególnych państw członkowskich, przesyłka zwierząt lub produktów pochodzenia zwierzęcego, która została poddana kontroli przeprowadzonej przez organy Inspekcji Weterynaryjnej w sposób zgodny z obowiązującym prawem unijnym, przy wprowadzeniu jej do obrotu na terytorium jednego z krajów członkowskich, może być bez dodatkowej kontroli wprowadzona do obrotu w każdym innym kraju będącym członkiem UE.

W wyniku tak przeprowadzonej kontroli państwo członkowskie musi jednak zagwarantować, iż przesyłki zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego:

- 1) spełniają wszystkie szczegółowe normy i standardy weterynaryjne określone w przepisach o zdrowiu zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przepisach o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich lub przepisach o bezpieczeństwie zdrowotnym produktów pochodzenia zwierzęcego;
- 2) są oznakowane lub etykietowane oraz zaopatrzone w świadectwo zdrowia lub inny wymagany dokument, który towarzyszy im aż do ostatecznego odbiorcy wskazanego w tym dokumencie;
- 3) pochodzą od podmiotów, które podlegają regularnym kontrolom weterynaryjnym;
- 4) nie pochodzą od podmiotów, ani z terenów lub regionów, które są przedmiotem restrykcji administracyjnych lub środków ochronnych wprowadzonych z powodu podejrzenia lub wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania;
- 5) będą transportowane w odpowiednich środkach transportu, których stan jest zgodny z zasadami określonymi w prawie unijnym.

Opisane powyżej zasady obowiązują również przy przemieszczaniu zwierząt pomiędzy Państwami Członkowskimi UE a pozostałymi państwami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) oraz państwami posiadającymi specjalne dwustronne stosunki z UE (np. Szwajcaria).

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Gryfinie

lek. wet. Hubert Gumowski